

Predmet štátnej skúšky „Manažment a Ekonomia“

Blok: Manažment

- 1. Manažment a rôzne prístupy jeho definovania.** Podstata a význam pojmu manažment. Hlavné školy manažmentu.
- 2. Americký, euro-americký a japonský systém manažmentu.** Vzájomné porovnanie zdrojov, funkcií a odlišností implementácie manažérskych funkcií v týchto systémoch.
- 3. Plánovanie v systéme funkcií manažmentu.** Podstata plánovania, pojmy, úlohy, dôvody a spôsoby plánovania, prvky a metódy plánovania. Plány organizácie, tvorba plánov.
- 4. Organizovanie, organizácia a organizačná štruktúra.** Význam pojmu organizácia. Definícia organizovania, poslanie a obsah organizovania. Organizačná štruktúra, riešenie dvoch hlavných otázok pri tvorbe organizačnej štruktúry.
- 5. Vedenie ľudí ako funkcia manažmentu.** Definícia vedenia ľudí. Hlavné prístupy efektívneho vedenia ľudí.
- 6. Kontrola a jej miesto medzi funkciami manažmentu.** Poslanie a úlohy kontroly. Fázy kontrolného procesu. Rozvojová koncepcia controllingu.
- 7. Marketing a jeho úloha v rozvoji organizácie.** Podstata, charakteristika a poslanie marketingu. Vývojové koncepcie marketingu.
- 8. Analýza marketingového prostredia organizácie.** Mikro, makro prostredie a prispôsobovanie sa podniku tomuto prostrediu a jeho zmenám. Konkurencia, konkurenčná výhoda.
- 9. Spotrebiteľské trhy a nákupné správanie zákazníka (jednotlivca, organizácie).** Zákazník. Charakteristiky ovplyvňujúce správanie zákazníka. Proces rozhodovania o nákupe. Proces nákupného rozhodovania o nových produktoch.
- 10. Marketingový mix.** Produkt, úrovne produktu, klasifikácia produktu. Cena a jej tvorba. Vývoj, zavedenie a určovanie cien nových produktov. Stratégia tvorby cien pre produktový mix. Distribúcia a spôsoby distribúcie. Propagácia – integrovaný komunikačný mix.

- 11. Marketing služieb a marketing neziskových organizácií.** Zvláštnosti týchto typov organizácií a ich dopady na marketingový mix.
- 12. Líniový manažment.** Zaradenie líniového manažmentu z hľadiska subjektov riadenia ĽZ. Úlohy líniového manažmentu – podiel na strategickom riadení ĽZ, stanovenie kritérií na výber zamestnancov, zabezpečenie adaptačného procesu, podiel na vzdelávaní, hodnotenie pracovného výkonu.
- 13. Nástroje vedenia ľudí.** Stimulácia – spájanie odmeňovania a pracovného výkonu. Druhy stimulácie. Interakcia pracovného úsilia zamestnanca a interpersonálnych vzťahov. Motivácia – teórie potrieb a teórie motivačného procesu – podstata, zásady použitia. Hodnotenie – podstata, úloha, poslanie, zásady. Odmeňovanie – podstata, formy.
- 14. Pracovný výkon.** Cyklus riadenia pracovného výkonu. Kritériá pre ciele riadenia pracovného výkonu – SMART. Riadenie pracovného výkonu. Typy klasifikačných stupní pracovného výkonu. Zvýšenie efektívnosti pracovného výkonu.
- 15. Nástroje a komunikačné prostriedky personálneho manažmentu.** Profesiogram – podstata, obsah. Funkciogram. Funkciografia – členenie. Obsah všeobecnej a osobitnej časti. Pracovný poriadok – cieľ, charakteristika, obsah.
- 16. Podstata, funkcie a progresívne koncepty funkcie manažmentu výroby.** Definovanie manažmentu výroby a jeho ciele. Funkcie manažmentu výroby. Viacdimenzionálny pohľad na manažment výroby. Zlepšovanie výrobných operácií, metódy a prístupy zlepšovania výroby.
- 17. Výrobný proces a systémové riadenie výroby.** Výrobný proces, výrobné operácie a výrobné toky. Transformačný model výrobného procesu a spätná väzba. Analýza transformačného výrobného procesu, metódy a techniky analýzy. Základné typy výrobných procesov. Výrobný systém, jeho hranice a okolie.
- 18. Riadenie zásob vo výrobnom procese.** Pohyb a druhy zásob v logistickom reťazci. Systémy riadenia zásob pri „nezávislom“ a „závislom“ dopyte. Efektívnosť riadenia zásob. Just In Time – filozofia, ciele, princípy.
- 19. Informačný systém - základná definícia.** Definícia podnikového informačného systému. Architektúra informačného systému. Miesto informačného systému v systéme riadenia. Základné (všeobecné) podsystémy informačného systému. Rozdelenie informačných systémov podľa stupňa riadenia.
- 20. Informačný systém (IS/IT) v malom a strednom podniku.** Požiadavky, spôsoby zavedenia (výhody a nevýhody), výber softvérového systému, využitie. Modulárnosť, najdôležitejšie moduly moderného podnikového informačného systému IS/ERP (Enterprise Resource Planning).

Blok: Ekonomía

- 21. Úvod do ekonomie, základné problémy ekonomie.** Charakteristika a štruktúra ekonomie. Základné ekonomické zákony - zákon vzácnosti, zákon alternatívnych nákladov, zákon klesajúcich výnosov. Vstupy, výstupy, statky a ich členenie. Hranica produkčných možností. Triáda ekonomických otázok a ich riešenie v alternatívnych ekonomických systémoch.
- 22. História ekonomického myslenia.** Predhistória ekonomickej vedy. Klasická ekonomia – William Petty, Adam Smith, David Ricardo, J. B. Say. Neoklasická ekonomia. Ekonomické dielo K. Marxa. Prínos významných sociálnych encyklík do rozvoja ekonomického myslenia. Keynesovská ekonomia. Neokonzervatívne teórie – monetarizmus, ekonomia strany ponuky, teória racionálnych očakávaní.
- 23. Trh a trhový mechanizmus.** Historické podmienky vzniku trhu. Subjekty trhu a druhy trhov. Fungovanie trhového mechanizmu - trhový kolobeh v podmienkach dokonalej konkurencie. Efektívnosť versus spravodlivosť trhového mechanizmu. Nedokonalosti trhu a zásahy štátu do trhového mechanizmu.
- 24. Dopyt a ponuka na trhu tovarov a služieb.** Dopyt – definícia, faktory dopytu, funkcia dopytu. Pohyb po krivke a posun krivky dopytu. Ponuka – definícia, faktory ponuky, funkcia ponuky. Pohyb po krivke a posun krivky ponuky. Trhová rovnováha, rovnovážne množstvo a cena. Elasticita dopytu – ekonomický význam, kvantifikácia, grafické znázornenie. Vzťah elasticity a celkových príjmov.
- 25. Trh a správanie sa spotrebiteľa.** Prínos neoklasickej mikroekonomie. Teória čiastkovej trhovej rovnováhy – Alfred Marshall. Rozhodovanie spotrebiteľa. Hraničná a celková užitočnosť. Kardinalistická a ordinalistická teória spotrebiteľského správania. Indiferenčná analýza a jej ekonomický význam. Odvodenie individuálnej krivky dopytu.
- 26. Podnik a formovanie ponuky.** Charakteristika podniku, funkcie a členenie podnikov. Produkčné funkcie (komplementárna a substitučná) – grafické znázornenie. Analýza produktu – celkový, hraničný a priemerný produkt. Teória hraničnej produktivity výrobných faktorov – princíp minimalizácie nákladov (izokvanta, izokosta). Rozhodovanie podniku o optimálnom objeme produkcie – rovnosť hraničných nákladov a hraničných príjmov.
- 27. Podnik, jeho ciele ich klasifikácia.** Životný cyklus podniku. Vznik, rast, stabilizácia, kríza a zánik podniku.
- 28. Majetková a kapitálová štruktúra podniku.** Členenie majetku podniku. Neobežný majetok, účtovné a daňové odpisovanie neobežného majetku podniku. Obežný majetok, cyklus obratu peňazí.
- 29. Náklady a výnosy podniku.** Klasifikácia, analýza, vzťah ku výsledku hospodárenia. Výsledok hospodárenia.
- 30. Podnikateľské prostredie.** Hodnotenie podnikateľského prostredia. SBA a podpora malého a stredného podnikania.

- 31. Podnik v dokonalej a nedokonalej konkurencii.** Znaky dokonalej a nedokonalej konkurencie. Typy nedokonalej konkurencie. Podmienky maximalizácie zisku v dokonalej konkurencii, bod zvratu a bod zastavenia činnosti. Rovnováha a podmienky maximalizácie zisku v prípade monopolu, oligopolu a monopolistickej konkurencie. Protimonopolná politika štátu a Európskej únie.
- 32. Trh výrobných faktorov, trh kapitálu a trh pôdy.** Zvláštnosti trhu výrobných faktorov. Oceňovanie výrobných faktorov na základe neoklasickej ekonomickej teórie. Podstata a formy kapitálu. Dopyt, ponuka a rovnováha na trhu peňažného a reálneho kapitálu. Úroková miera a čistá produktivita kapitálu. Charakteristika trhu pôdy. Dopyt po pôde, ponuka pôdy, pozemková renta, cena pôdy pri predaji.
- 33. Trh práce a mzda, rozdeľovanie dôchodkov.** Zvláštnosti trhu práce. Analýza dopytu a ponuky na trhu práce. Trh práce v dokonalej a nedokonalej konkurencii. Vplyv štátu a odborov na trh práce. Dôchodok a bohatstvo, členenie dôchodkov. Príčiny nerovnomerného rozdeľovania dôchodkov. Meranie nerovnosti dôchodkov, Lorenzova krivka, Giniho koeficient. Kvalita života.
- 34. Makroekonomické ciele a pojmy.** Vývoj makroekonómie a predmet skúmania. Vzťah makroekonómie a hospodárskej politiky. Makroekonomické ciele. Pôsobenie trhového mechanizmu v makrosfére. Kvantifikácia MAE cieľov. Makroekonomické nástroje. Činitele ovplyvňujúce dosahovanie makroeconomickej rovnováhy. Magický (makroekonomický) štvoruholník.
- 35. Agregátny dopyt a agregátna ponuka.** Agregátny dopyt, činitele, funkcia a štruktúra AD. Agregátna ponuka, činitele, funkcia. Modely agregátnej ponuky – prístupy ekonomických škôl, faktor času. Makroekonomická rovnováha. Potenciálny produkt. Medzera produktu a inflačná medzera. Grafická interpretácia.
- 36. Národohospodárske agregáty, meranie výkonnosti ekonomiky.** Hrubý domáci produkt (HDP), hrubý národný produkt. Ekonomická sila a ekonomická úroveň. metódy merania národohospodárskych agregátov, hrubý a čistý produkt, nominálny a reálny produkt, osobný a disponibilný dôchodok, čistý ekonomický blahobyť.
- 37. Banková sústava a peniaze, menová politika.** Vývoj peňazí, funkcie peňazí, peňažné agregáty. Banková sústava – úlohy centrálnej a komerčných bánk. Nebankové finančné inštitúcie. Dopyt a ponuka peňazí, peňažná rovnováha. Bankový a peňažný multiplikátor. Charakteristika, ciele a nástroje menovej politiky. Expanzívna a reštriktívna menová politika. Účinky menovej politiky v dlhom a krátkom období. Grafické interpretácie. Menová politika Slovenska v transformačnom procese. Menová politika Európskej únie.
- 38. Fiškálna politika.** Charakteristika, ciele a nástroje fiškálnej politiky. Štátny rozpočet. Deficit štátneho rozpočtu a štátny dlh. Spôsoby riešenia deficitu štátneho rozpočtu. Vnútorň a zahraničný dlh. Efekt vytlačania. Expanzívna a reštriktívna fiškálna politika. Fiškálna politika v transformačnom procese.

39. Inflácia a nezamestnanosť. Podstata a príčiny inflácie. Meranie inflácie, indexy. Druhy inflácie. Dopytová a ponuková inflácia – príčiny a grafické znázornenia. Stagflácia a slumpflácia. Očakávaná, resp. anticipovaná inflácia. Deflácia – príčiny a riziká. Dôsledky inflácie. Vývoj inflácie na Slovensku a v Európskej únii. Definícia a členenie nezamestnanosti. Ekonomické a sociálne účinky nezamestnanosti. Výpočet miery nezamestnanosti. Druhy a typy nezamestnanosti. Dobrovoľná a nedobrovoľná nezamestnanosť – charakteristika a grafické interpretácie. Politika trhu práce.

40. Vonkajšie ekonomické vzťahy a ekonomická integrácia. Faktory medzinárodného obchodu. Otvorenosť ekonomiky a jej meranie. Teória absolútnych a komparatívnych výhod. Protekcionizmus a slobodný obchod. Devízový trh. Menový kurz – základné pojmy. Vývoj medzinárodného menového systému. Vývoj integračných procesov v Európe po druhej svetovej vojne. Stupne integrácie. Spoločný trh a menová únia. Postavenie Slovenskej republiky v EÚ.

Zoznam odporúčanej literatúry:

„blok Manažment“

1. SEDLÁK, M. 2007. *Manažment*. Bratislava : Iura Edition, 2007. 364 s. ISBN: 80-8078-133-0.
2. VEBER, J. a kol.: *Management, základy, prosperita, globalizácia*. Praha : Management Press, 2000, ISBN 80-7261-029-5.
3. ROSTÁŠOVÁ, M. - KREMEŇOVÁ, I. 2005. *Marketing v službách*, Žilina: EDIS-vydavateľstvo ŽU, 2005, 149 s. ISBN 80-8070-355-8.
4. ĎAĎO, J. a kol. 2006. *Marketing služieb*. Bratislava: EPOS 2006, 302 s. ISBN 8080576629
5. DROPPA, M. 2010. *Riadenie ľudských zdrojov 1. Vybrané problémy riadenia ľudských zdrojov v podmienkach SR. 2. rozšírené vydanie*. Ružomberok : VERBUM, Vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2010, 131 s. ISBN 978-80-8084-615-2.
6. DROPPA, M. 2013. *Riadenie ľudských zdrojov 2. Vybrané problémy riadenia ľudských zdrojov v podmienkach SR*. Ružomberok : VERBUM, Vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2013, 105 s. ISBN 978-80-561-0085-1.
7. KACHAŇÁKOVÁ, A. 1999. *Riadenie ľudských zdrojov*. Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 1999. ISBN 80-732-839-04.
8. ARMSTRONG, M. 1999. *Personální management*. Praha : Grada Publishing, 1999. 963 s. ISBN 80-7169-614-5.
9. KOTLER, P. 2004. *Marketing - management*. 11. vyd. Praha: Grada, 2004. 855 s. ISBN 80-247-0016-6.
10. KUPKOVIČ, M. 2001. *Podnikové hospodárstvo*. Bratislava : Sprint vfra, 2001, ISBN 80-88848-77-6.
11. BUDAJ, P., FIEO, M. 2008. *Manažment operácií*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 2008. ISBN 978-80-7165-710-1.
12. JENČO, M. 2011. *Informačné systémy organizácie*. Ružomberok : VERBUM, Vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2011, 240 s. ISBN 978-80-8084-780-7.

„blok Ekonómia“

1. LISÝ, J. a kol. 2007. *Ekonómia v novej ekonomike*. Bratislava : Iura Edition, 2007, 634 s. ISBN 978-80-8078-164-4.
2. HOLMAN, R. 2011. *Ekonomie*. 5. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2011, 696 s. ISBN 978-80-7400-006-5.
3. URAMOVÁ, M. a kol. 2001. *Makroekonómia*. Banská Bystrica : EF UMB 2001. 172 s. ISBN 80-8055-364-5.

4. JUREČKA, V. a kol. 2010. *Mikroekonomie*. Praha : Grada Publishing, 2010, 360 s. ISBN 978-80-247-3259-6.
5. JUREČKA, V. kol. 2010. *Makroekonomie*. Praha : Grada Publishing, 2010, 336 s. ISBN 978-80-247-3258-9.
6. PIOVARČIOVÁ, V. a kol. 2011. *Ekonomía*. Bratislava : IURA Edition, 2011. 82 s. ISBN 9788080784232
7. SAMUELSON, P. A. 2000. *Ekonomía*. Bratislava : Elita, 820 s. ISBN 808044059X
8. BRADLEY R. S. 2004. *Mikroekonomie*. Brno : Computer Press, 2004, 404 s. ISBN 978-80-251-0109-4.
9. URAMOVÁ, M. a kol. 2003. *Hospodárska politika*. Banská Bystrica: EF UMB, 2003. ISBN 80-8055-780-2.
10. KUBIŠTA, V. a kol. 2009. *Mezinárodní ekonomické vztahy. Učebnice*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009. 375 s. ISBN 9788073801915
11. MAZŮREK, J. 2008. *Historicko-politické aspekty vývoja národného a svetového hospodárstva*. Banská Bystrica : Koprnt, 2008. 511 s. ISBN 9788096983711
12. SOUKUP, J. a kol. 2008. *Makroekonomie. Učebnice*. Praha : Management Press, 2008. 514 s. ISBN 9788072611744

Poprad 14. septembra 2018